

Annáll fjármálamarkaða

Júlí 2001 – júlí 2002

Júlí 2001

Hinn 1. júlí tóku gildi breytingar á innlendum gjald-eyrismarkaði í samræmi við samkomulag sem banka-
stjórn Seðlabankans og forsvarsmenn viðskiptavaka á gjald-eyrismarkaði höfðu gert síðla júnímánaðar. Viðskiptavakarnir eru Búnaðarbanki Íslands hf., Íslandsbanki hf., Kaupþing hf. og Landsbanki Íslands hf. Breytingin felur í sér að Seðlabankinn mun til loka þessa árs greiða viðskiptavökunum umbun eftir vissum reglum fyrir að sinna hlutverki sínu en á þeim hvíla ríkar skyldur.

Hinn 1. júlí tóku gildi ný lög um vexti og verðtryggingu nr. 38/2001 sem komu í stað laga nr. 25/1987. Nýju löggin kveða á um margvíslegar breytingar, meðal annars að því er varðar dráttarvexti og birtingarskyldu Seðlabankans á vöxtum.

Ný gengisskráningargvog 2001 (%)

Byggt á viðskiptum 2000

Lönd	Mynt	Út- flut- ingsvog	Inn- flut- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin.....	USD	26,13	27,86	26,99	1,73
Bretland.....	GBP	14,92	14,61	14,77	0,40
Kanada.....	CAD	1,76	0,96	1,36	-0,07
Danmörk.....	DKK	8,29	9,07	8,68	-0,21
Noregur.....	NOK	5,94	6,21	6,08	-1,53
Svíþjóð.....	SEK	2,49	6,40	4,44	0,37
Sviss.....	CHF	2,40	0,90	1,65	-0,46
Evrusvæði.....	EUR	33,78	29,54	31,66	0,23
Japan.....	JPY	4,29	4,45	4,37	-0,47
Norður-Ameríka.....		27,89	28,82	28,35	1,66
Evrópa.....		67,82	66,73	67,28	-1,19
Evrópusambandið.....		59,48	59,62	59,55	0,80
Japan.....		4,29	4,45	4,37	-0,47
Alls.....		100,00	100,00	100,00	0,00

Hinn 6. júlí tók gildi ný gengisskráningargvog. Samsetning hennar er endurskoðuð árlega í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta árið áður. Meðfylgjandi tafla sýnir nýju gengisskráningargvogina og breytingar frá árinu áður.

Hinn 16. júlí tóku gildi nýjar reglur VPÍ um birtingu fréttu vegna milliuppgjöra skráðra félaga. Frá og með þriðja ársfjórðungi er skráðum félögum á VPÍ skylt að birta milliuppgjör ársfjórðungslega.

Ágúst 2001

Hinn 27. ágúst ákvað félagsmálaráðherra að breyta viðmiðun húsbrefalána við brunabótamat. Til þess tíma hafði viðmiðunin verið 65% eða 70% af kaupverði eignar eða brunabótamati eftir því hvort var lægra og hvort um kaup á fyrstu íbúð var að ræða. Ráðherra ákvað að frá og með 1. september 2001 yrði viðmiðunin 65% eða 70% af kaupverði, þó ekki hærri en 85% af brunabótamati.

September 2001

Hinn 24. september rann út skilafrestur væntanlegra kjölfestufjárfesta í Landssíma Íslands hf. Alls bárust 17 tilkynningar þar sem fjárfestar lýsa yfir áhuga á að gerast kjölfestufjárfestar í Landssíma Íslands hf.

Hinn 26. september var tilkynnt að bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. og stjórn Lýsingar hf. hefðu samþykkt fyrir sitt leyti samruna félaganna með þeim hætti að Lýsing hf. yrði sameinuð Búnaðarbankanum. Tillögur þessa efnis verða lagðar fram til samþykktar á hluthafafundum félaganna sem áætlað er að halda laugardaginn 10. nóvember 2001.

Seðlabanki Íslands tilkynnti að gengið hefði verið frá erlendri lántöku ríkissjóðs sem ætlað var að styrkja erlenda stöðu Seðlabankans, sbr. tilkynningu fjármálaráðuneytisins frá júní 2001.

Október 2001

Hinn 22. október staðfesti bandaríska matsfyrirtækið Standard & Poor's óbreytt lánshæfismat fyrir Ísland eða A+ í einkunn á langtímaskuldbindingum. Horfur um einkunnina voru taldar neikvæðar en voru áður stöðugar.

Hinn 29. október rann út frestur til að skila inn óskuldbindandi verðtilboðum í 25% hlutfjár í Landssíma Íslands hf. Um var að ræða annan áfanga í einkavæðingu félagsins þar sem markmiðið er að finna kjölfestufjárfesti sem styrki fyrirtækið, auki verðmæti þess og efla íslenskan fjarskiptamarkað.

Nóvember 2001

Hinn 8. nóvember tilkynnti Seðlabanki Íslands um 0,8 prósentustiga lækkun stýrivaxta. Lækkunin tók gildi þann 11. nóvember. Eftir lækkunina voru stýrivextir Seðlabanka Íslands 10,1%.

Hinn 10. nóvember var samþykkt á hluthafafundi Búnaðarbanka Íslands hf. tillaga bankaráðs um samruna Búnaðarbanka Íslands hf. og Lýsingar hf. Gert var ráð fyrir að Lýsing hf. yrði algerlega sameinuð bankanum með yfirtöku eigna og skulda.

Desember 2001

Hinn 12. desember var tilkynnt að bankaráð Búnaðarbanka Íslands hf. og stjórn Gildingar ehf. hefðu samþykkt samruna félagana með þeim hætti að Gilding yrði sameinuð Búnaðarbankanum.

Hinn 15. desember var lágmarksfjárhæð greiðslufyrirmæla í stórgreiðslukerfi Seðlabanka Íslands lækkuð úr 100 m.kr. í 25 m.kr.

Janúar 2002

Hinn 9. janúar var tilkynnt að Kaupþing hf. hefði undirritað viljayfirlýsingu um kaup á sænska verðbréfafyrirtækinu Aragon Holding AB. Gert var ráð fyrir að kostgæfnisathugun lyki í janúar og að þá yrði endanlega gengið frá viðskiptunum.

Hinn 11. janúar var Kaupþingi hf. veitt viðskiptabankaleyfi. Þann 28. desember 2001 var samþykkt á hluthafafundi hjá Kaupþingi hf. að breyta samþykktum félagsins svo að unnt yrði að veita Kaupþingi viðskiptabankaleyfi. Meðal þess sem hluthafafundurinn samþykkti var að bæta orðinu banki aftan við heiti félagsins. Nafn félagsins eftir breytingu er

Kaupþing banki hf. og starfar það samkvæmt lögum um viðskiptabanka og sparisjóði.

Hinn 20. janúar tóku gildi breytingar á starfrækslutíma stórgreiðslukerfis sem starfrækt er af Seðlabanka Íslands. Stórgreiðslukerfið verður starfrækt frá kl.8.45 til kl.18.00 og lágmarksupphæð greiðslufyrirmæla er 25 milljónir króna.

Í fjárukalögum 2001 sem samþykkt voru á Alþingi í desember fölst m.a. heimild til þess að ríkissjóður legði Seðlabanka Íslands til stofnfé að fjárhæð 9 ma.kr. á árinu 2001. Framlagið var greitt í lok ársins. Í fjárlögum 2002 sem einnig voru samþykkt í desember fölst heimild til þess að greiða 4,5 ma.kr. stofnfjárframlag til bankans á árinu 2002.

Febrúar 2002

Hinn 11. febrúar var undirritaður samningur á milli Seðlabanka Íslands og Union Bank of Norway um lánsheimild að fjárhæð 200 milljónir Bandaríkjadala sem samsvaraði á þeim tíma tæplega 21 milljarði króna. Samningurinn er til fimm ára og felur í sér hagstæð kjör fyrir Seðlabankann. Samningurinn við Union Bank of Norway kemur til viðbótar sambærilegum samningum um lánsheimildir við nokkrar aðrar fjármálastofnanir.

Hinn 15. febrúar staðfesti alþjóðlega matsfyrirtækið Fitch lánshæfiseinkunnina AA- fyrir ríkissjóð Íslands vegna lána í erlendri mynt. Fyrirtækið staðfesti jafnframt lánshæfiseinkunnir fyrir skuldbindingar í íslenskum krónum en þær eru AAA fyrir langtímaskuldbindingar og F1+ fyrir skammtímalán. Horfur um lánshæfiseinkunnir vegna langtímalána voru taldar neikvæðar en voru áður stöðugar.

Mars 2002

Hinn 5. mars tilkynnti Seðlabanki Íslands um fyrirhugaðar breytingar á hæfi verðbréfa í endurhverfum viðskiptum. (Sjá rammagrein bls. 31 í *Peningamálum* 2002/2.)

Hinn 8. mars setti bankastjórn Seðlabanka Íslands formlegar reglur um millibankamarkað með gjaldveyrisskiptasamninga. Reglurnar tóku gildi 15. mars 2002.

Hinn 13. mars var tilkynnt að ákveðið hafi verið að binda endi á það ferli sem staðið hafði um skeið og miðaði að því að selja umtalsverðan hlut í Landssíma

Íslands hf. til kjölfestufjórðingis. Sölu hlutabréfa ríkisins verður haldið áfram um leið og aðstæður á fjármálamarkaði leyfa.

Hinn 26. mars tilkynnti bankastjórn Seðlabanka Íslands um lækkingu á vöxtum bankans í endurhverf- um verðbréfavíðskiptum og á innstæðum lánastofna- na í Seðlabankanum um 0,5 prósentur frá 1. apríl.

Apríl 2002

Hinn 1. apríl féllu í gjalddaga spariskírteini ríkis- sjóðs, RS02-0401, að fjárhæð 10 ma.kr. Í kjölfar gjalddagans jókst laust fé í umferð og lækkuðu vextir á millibankamarkaði umtalsvert.

Hinn 1. var framlengt um þrjú mánuði, samkomulag um greiðslu þóknunar til viðskiptavaka á gjaldeyris- markaði.

Hinn 16. apríl tilkynnti matsfyrirtækið Moodys Investors Service að minnkandi þjóðhagslegt ójafnvægi styddi óbreytt mat á horfum fyrir lánshæfiseinkunn íslenska ríkisins. Helstu ástæður fyrir óbreyttum horfum á lánshæfiseinkunum Íslands, sem eru Aa3 á lánum í erlendri mynt og Aaa á skuldabréfaútgáfu ríkissjóðs í íslenskum krónum, eru þróað hagkerfi, háar og jafnar þjóðartekjur á mann og stöðugt stjórn málaástand. Skipulagsumbætur liðins áratugar juku fjölbreytni í efnahagslífinu, leiddu til mikils hagvaxtar, verðstöðugleika og verulega minni skulda hins opinbera.

Hinn 30. apríl tilkynnti Seðlabanki Íslands lækkingu stýrivaxta og annarra vaxta sinna um 0,3 prósentur frá 1. maí 2002.

Maí 2002

Hinn 8. maí var tilkynnt að fjármálaráðherra hefði falið Lánasýslu ríkisins að gefa út nýjan flokk óverðtryggðra ríkisbréfa. Ríkisbréfaflokkurinn er til 11 ára með lokagjalddaga í maí árið 2013 og verður lengsti óverðtryggði flokkurinn á íslenskum fjármálamarkaði til þessa.

Hinn 21. maí lækkaði bankastjórn Seðlabanka Íslands ávöxtun í endurhverfum viðskiptum bankans við lánastofnanir um 0,5 prósentur. Daglánavextir bankans voru lækkaðir um 0,5 prósentur en vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í bankanum lækkaðir um 0,2 prósentur.

Hinn 28. maí ákvað ríkisstjórn Íslands að halda almennt útboð á hlutabréfum í Landsbanka Íslands hf. Áformað var að selja 20% heildarhlutafjár í bankanum í þessum áfanga og lækka þannig eignarhlut ríkissjóðs úr rúmum 68% í rúmlega 48%. Salan fór fram í júní og gengu áformin að fullu eftir.

Júní 2002

Hinn 18. júní var tilkynnt að bankastjórn Seðlabanka Íslands hefði ákveðið að lækka vexti bankans í endurhverfum viðskiptum við lánastofnanir um 0,3 prósentur í 8,5% frá 25. júní. Aðrir vextir bankans lækkuðu einnig um 0,3 prósentur frá 21. júní ef frá eru taldir vextir á innstæðum á viðskiptareikningum lánastofnana í Seðlabankanum sem haldið var óbreyttum.

Júlí 2002

Hinn 5. júlí tók gildi ný gengisskráningarvog. Gengisskráningarvog er endurskoðuð árlega í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta árið áður. Taflan hér fyrir neðan sýnir nýju gengisskráningarvogina og breytingar frá árinu áður.

Ný gengisskráningarvog 2002 (%)

Lönd	Mynt	Byggt á viðskiptum 2001			
		Út- flut- ingsvog	Inn- flut- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin.....	USD	22,76	26,89	24,83	-2,16
Bretland.....	GBP	14,60	10,97	12,78	-1,99
Kanada.....	CAD	1,50	0,96	1,23	-0,13
Danmörk.....	DKK	7,78	8,54	8,16	-0,52
Noregur.....	NOK	6,75	6,82	6,78	0,70
Svíþjóð.....	SEK	1,80	5,16	3,48	-0,96
Sviss.....	CHF	2,74	1,28	2,01	0,36
Evrusvæði.....	EUR	38,73	35,43	37,08	5,42
Japan.....	JPY	3,34	3,95	3,65	-0,72
Norður-Ameríka.....		24,26	27,86	26,06	-2,29
Evrópa.....		72,40	68,19	70,30	3,02
Evrópusambandið.....		62,91	60,10	61,50	1,95
Japan.....		3,34	3,95	3,65	-0,73
Alls.....		100,00	100,00	100,00	0,00

Hinn 10. júlí óskaði framkvæmdanefnd um einkavæðingu, fyrir hönd viðskiptaráðherra, eftir tilkynningum frá áhugasömum fjárfestum um kaup á a.m.k. 25% hlut í Landsbanka Íslands hf. og Búnaðarbanka Íslands hf. Leitað var eftir fjárfesti, innlendum eða erlendum, með það að markmiði að efla bankann og samkeppni á íslenskum fjármálamarkaði. Tekið var fram að framangreindur hlutur yrði einungis seldur í öðrum bankanum ef viðunandi verð fengist og

viðræður leiddu til sölu. Stefnt væri að því að hlutur í hinum bankanum yrði seldur síðar á árinu.

Hinn 19. júlí var tilkynnt að Íbúðalánasjóður og Lánasýsla ríkisins hefðu undirritað samning um að Lánasýslan taki að sér eftirlit með framkvæmd samnings Íbúðalánasjóðs við viðskiptavaka hús- og hús-næðisbréfa á eftirmarkaði fyrir tímabilið 1. júlí 2002 til 30. júní 2003. Mun formlegt eftirlit Lánasýslunnar með framkvæmdinni hefjast mánudaginn 22. júlí.